

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 48

TIISTAINA, MARRASK. 28 P.—TUESDAY, NOVEMBER, 28

1916 — Kuudes vuosik.

Mielikuvia

Kun katselee elämää ympärillään, niin tuntuu kuin oleskelisi suuressa kelluvassa laivassa—tämä ihmiselämä on mielestäni kuin tullen liekki—joka joskus niin kauniin kirkkaana loimuna ja sitten taas yhtäkkiä vai-puu vain hiljaisen himmeään tulkinaan.

Kun istuu takkavalkean ääressä, pimeässä huoneessa, niin voi noista tullen liekkiä loihia esiin, niin monen monta eri kuviota—väliin näyttää kuin ne rauhallisina käsikädessä rientäisivät suorana yläilmoille vapauden sohdun muodossa, mutta yhtäkkiä kääntyvät liekit alas laskeutuen klemurrellen, kuin entisaajan orjat voutinsa piiskaniskuja joka hetki peläten.

Mutta ei! Nyt lehmahtivat ne taas ja ovat riemuissaan kuin iloisen tanssiva joukko.

Mutta mikäs varjo tuolla on parhaan ilon keskellä? Vetytyen hiljaa tuolta syrjästä kuin musta pilvi, se yhä suurenee, joten ilonliekit alkavat talpua, painua alas.

Tuon varjon kuvittelen kapitalistiseksi sortovallaksi, joka ei sallisi työläiselle pienintäkään elämän-iloa—vaan yhä painaa ja kiduttaa sitä pimeällä voimallaan. — Sihisevä musta liekki suurenee suuremistaan, painaen äskeistä herttaista valon-Heikkiä aina vaan pienemmäksi, aikoen sen vallan sammuttaa tuolta koettaa se väliin pulpahdella esiin sihisevän tummuden lomista, valon vähitellen ponnistaen unponeita voimiaan. Alkaa tuntua kuin sammutsi valon elämä kokonsa sorron alla.

Mutta kas! Jo näkyy tuolta takareunasta niin heleän kirkasta, sieltä pikkuliekit alkavat kohottaa huippujaan—sen kuvaan nousevaan nuorisoon, joka kirkkaalla mielellään ja uudenajan ymmärryksellä käsittää asiansa, koettaen nuorilla voimillaan päästä eteenpäin. — Jo alkaa lan-nistua pimeyden valta, liekit yhä suurenevat, painaen sihisevän mustan varjon näkymättömiin, ja lopulta on taas silmäni edessä kirkas loimu, jonka liekeistä kiehdon mieleeni tulevaisuuden vapauden ajan, nousevan polven voittamana!

On niin rattaosan lämmitä istua huoneessa takkatulen ääressä myrslin että miksi olen syntynyt ja elänyt sateen pieksäessä akkunoita. — Olin kyllä vähän ikävällä t ulolla ensin, kun toiset pääsivät nauttimaan yhteistoinnastaan haalilla, sillä näin yksin olen saanut istua jo monen vilkon lauaintaina ja pyhäillä, sillä olen niin pitkälti ollut sairas. Kuinka ikävä sana ihmiselle—sairas—ja näinkin nuorella iällään, juuri kun ihminen pitäisi olla parhaissa voimissaan. Enkä tiedä, tahtaa olla vielä hämärässä kaukaisuudessa se aika, jolloinka työläis-äidillekin koituisi sellaiset olosuhteet, että ei heidän tarvitseisi tuon kapitalistisen riistojärjestelmän uhreina, monenkin, sortua ennenakaiseen hautaansa.

Kun viime viikolla läksin kotoani, torstai-aamuna menäkseni lääkärin tykö, joka oli minut hoitoonsa ottanut, olin niin arka ajattellessani kuinka monen heikon sydämen on se nukutusaine pettänyt. Eniten ajattekin tuolla ulkona ulvoessa, tuulen ja näinkin kauan tätä elämää, jolla ei todella ole ollut mitään tarkoitusta, yrittäen aina joskus mielestään jotain suurempaa, vaan sen paremmin

koskaan saavuttamattani päämäärää—ni köyhänä työläisperheen äitänä.

Ja silloin, siihen aikaan, kun olisin voinut jotain muutosta elämässäni tehdä, silloin elin uskon pimeydessä, oli mielestäni syntä ajatellakaan nous-ta puolustukseen kapitalistivallan sortoa vastaan ja ottaa osaa työväen-aarteeseen. Olhan opetettu, että olla kuullainen esivallalle, sillä se on ju-malalta. Siks ei olisi paljonkaan merkitystä, jos yksi tällainen katoaisi.

Mutta ei! Herään kuin unesta. Voinhan palkita oman kadottamani—onhan minulla kaksi vesaa, jotka kerran toivoisin tulevan ajatteleviksi työläisriveissä taistelljiksi. Rohkaiksen itseni. Minun täytyy elää lasteni tähden, saadakseni opettaa heille sitä oikeaa, joka itseltäni oli pimitetty ja löysin vasta sitten kun se oli jo myöhästä. Sain kuin rauhan takai-sin, saadessani mieleeni muutoksen.

Astuin lääkärin osottamalle palkal-

le ja kun hän asetti unikopan nenää-ni, niin häipyi kaikki ristiriitaiset ajatukset—alkoi painaa ruumistani nija omituisen mukavasti, kuin va-joaisi se maan synkkään syvyyteen.

Mutta mikähän kumma? Yhtäkkiä juolahti mieleeni kuin pilvistä, että tänäänhän on torstai. Toverittaren tulo, vaan hyvästi kaikki—korvissa-ni humisi, lääkärin ääni kuului kuin kaukainen mehiläisparven surina, jä-sensissäni kuumenssi vielä pari tukeh-tumiskohtausta, sitten oli kaikki ohi.

Herään unestani. Siks ei pettänyt-kään minua se aine—minä elän, elän pojilleni, joiden kautta saan y-rittää nostaa kadottamaani elämää. Pääni on vielä kuin kuumeessa, mut-ta silti tunnen missä olen—sikeä uni, jonka aikana nuo ihmisteuras-tajat ovat saaneet täyttää työnsä—jätti jälkeensä suuremman tuskan kuin mitä tuolin.

(Jatkoo toisella sivulla.)

Elämisen oikeutta

Kirj. ANNA
(Jatk. lokak. 17 p. num.)

JOHDANTO: Kertomus Suomesta. Koivulahden rannalla on toisella puo-len mukkea kartano, toisella puolen köyhän vaimon mökki. Kertomuksen alkaessa tuo köyhä vaimo vanhinta tyttärtään rikkaaseen kartanoon palmentyöksi. Kartanossa valmistel-laan häitä. Odotetaan emännän es-saren tyttäriä Ainaa tulevaksi aut-tamaan häävalmistuksissa.

Aina on kaupungissa asuvan mu-rarin tytär, jonka äiti halveksuu miestänsä sentähden, että hän on työ-mies. On juuri ollut murarin lakko. Aina ymmärtää isänsä ja työ-väenasemaa.

Tätä ei olisi Ainan pitänyt sa-noa. Hänen väiteliaisuutensa oli kylläkin ärsyttänyt äitiä ja nyt hän vielä vastustaa! Oh! Se oli jo äidin mielestä liikaa. Äiti oli melkein tyrmistynyt, niin akki-arvaamatta se tuli, vaikkakin oli hän sitä jo kauan pelännyt.

"Tätä vaille se oli vielä!" huu-si äiti.

Aino aivan katui hillitsemättö-myyttään että juuri lähtönsä e-dellisenä iltana, tuli tällainen kohtaus. Hän oli vain sydän-kipeä ajatellessa, että minkälai-sita on ero tällaisessa sovuissa. Olihan hän odottanut jotain haus-kaa tästä matkasta yksitoikkoi-sen elämänsä keventämiseksi, mutta nyt tuli tämä häiritse-mään...

Ilta kului. Aino sai vaatteet valmiiksi silittettyä. Äiti oli vuo-roon väiti, vuoroon puhkesi ilmi-purkaukseen. Auriuko oli jo las-kenut mailleen, kun Aino väsy-neenä istahti kotinsa portaalle. Kaikki olivat jo levolla, kun hän siihen hiljaa hiipi. Juhannuksen aikuinen kaunis ystävä ei voinut ilah-duttaa häntä, sillä katkerat kyy-nelät vierivät alas poskiaan. Kesän kukoistus ei nyt häirinyt häntä tuossa hökkeliläjässä.

Mutta sillä aikaa kun Aino kotoaan koki siihen asti elä-mänsä katkerimman illan, istui hienosti puettu tyttö punasessa silkkihameessa, varsinaisessa kau-pungin rikkaaimman ja hienoim-mas elostelijan aistikkaassa ruo-kasalissa, kyyneleitä nojaten mukkeasti katetun ruokapöydän upean tuolin karmiin. Tyttö oli noia sentsemäntoista vuotias, hyvin kalpea ja heikko. Tummas-sa tukassa oli punainen ruusu. Näytti kuin olisi suonista puut-tava veri asetettu pinnalle vas-tineeksi. Väsyneesti, veltosti istuessaan ei hän ole ensinkään sopusoinnussa tuon niin hyvin

(Jatkoo toisella sivulla.)

Meidän päivä on tulossa

(Jatk.)

Vallankumous odottaa Euro-pan maita sodan jälkeen mones-takin syystä. Sillä aikaa kun mie-het ovat olleet sodassa, ovat nais-et ottaneet miesten paikat teh-täissä, kaivoksissa, rautateilla ja kaikilla aloilla, eivätkä he luovu täten saavutetusta asemastaan sodan jälkeen. He sanovat, että koskapa me kelpaamme palvele-maan maataamme sodan aikana ja teidän sanojonne mukaan teime-sen kiitettävän hyvin, niin lienee oikeus ansaita elantomme samoja töitä tehden myöskin rauhan aikana.

Kun miehet palaavat sodasta löytävät he sisarensa ja äitinsä samassa työssä mikä oli ennen heidän. Ja tulevatko he niin vaan alistumaan maankiertäjiki-si? Mainittakoon esimerkiksi mi-tä tapahtui Buuri-sodan jälkeen Englannissa. Englannin hallitus oli luvannut sotamiehille hyvin palkittuja töitä sodan jälkeen. Englannin sotilaat näkivät rik-kaat timanttikaivokset Etelä-Afrikassa ja he tappelivat hyvin-voivan tulevaisuuden toivossa. Mutta jo sillä aikaa kun Eng-lannin Jussit tappelivat suurissa toiveissa kuletti hallitus kiina-laisia työhön kaivantoihin ja Jussit löysivät jo kaikki työpai-kat täytettyinä kun olisivat olleet valmiit työhön. He palasi-vat kotimaahansa rääsyisinä, keppikerjäläisinä.

Ja yhtenä aamuna saatiin Lon-ton kadulla kuulla outoa mu-siikkia. Se oli tavatonta, huo-miota herättävää ja mielenkiin-toista. Se pani ihmiset ajattele-maan. Tuhannen miestä, Buuri-sodan aikuisia sotilaita, marssi järjestyneissä riveissä pitkin Lontoon katuja. Marssinsa oli tahdikasta. Kolme askelta he as-

tuivat äärettöminä ja kolmelle askelelle he lauloivat yhteen ääneen kolme sanaa: "We want work." (Me tahdomme työtä.) Näin he marssivat pitkin jokai-sen Lontoon huomattavimman kadun. Ja mitä tapahtui seura-vissa Englannin vaaleissa? Van-ha hallitus joutui aivan jokai-seen mieheen asti pois hallituk-sesta ja uusi, vapaampi hallitus, valittiin tilalle. Tämä olkoon sanottu vaan esimerkiksi siitä mitä voi sodan jälkeen tapahtua.

Puhuja sanoi, että hän jo kymmenen vuotta sitten on la-kannut lukemasta kapitalistisia sanomalehtiä, ja siksi hän voi puhua tapahtumista niiden todell-lisessa valossa. Kapitalististen sanomalehtien sotakirjeenvaihta-jat näkevät vaan taistelun tomua ja sitten he kirjottavat siitä amerikalaisiin lehtiin suurilla ot-sikoilla ja lehdet heittäivät to-mua lukijainsa silmiin. Te näet-te lehdissä kerrottavan taiste-lujen voitoista ja tappioista, suu-ren suurilla otsikoilla, mutta niistä yhteiskuntavallankumouk-sellisista tapahtumista, mitä Eu-roppassa tapahtuu, jos mainitaan ollenkaan, mainitaan vaan pienel-lä otsikolla jossain vähemmän huomatussa kulmassa lehteä.

Sanomalehdet eivät ole tiedon jakamista varten, vaan tietojen peittämistä varten, joten olisi parempi, jos ei osaisi lukea olen-kaan, kuin lukea kapitalisti-sia sanomalehtiä. "Olen tavan-nut lukutaidottomissa työläis-sä paljon selväjärkisempiä ja paremmalla ajatuskyvyllä varus-tettuja kuin niissä työläisissä, jotka osaavat lukea ja ammen-tavat joka päivä päihinsä "tieto-ja" sanomalehdistä", sanoi pu-huja.

(Jatkoo toisella sivulla.)